

آسیب شناسی فضای مجازی در تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان

عشرت عسگری

معاون آموزشی مرکز علمی کاربردی آمیکو

چکیده

فضای مجازی (اینترنت)، نسل جدیدی از فضای روابط اجتماعی است و با توجه به اینکه عمر چندانی ندارد، توانسته است به خوبی در زندگی مردم جا باز کند. این فضا در خانواده ها رخنه کرده و بسیاری از کارکردهای خانواده را دچار اختلال کرده است. فضای مجازی با داشتن خصوصیت دیجیتالی بودن، حافظه مجازی، تعاملی بودن، فرامتن بودن و غیر مرکزی بودن از سایر رسانه ها متمایز است. علاوه بر آن باید افزود که فضای مجازی به مثابه تیغ دو لبه است که می تواند هم کارکردهای مثبت داشته باشد و هم در ایجاد زمینه های منفی بالاخص اختلال در سلامت روانی کودکان و نوجوانان نقش موثری داشته باشد. هدف از این پژوهش، بررسی آسیب های فضای مجازی در تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان است، که در آن آثار و پیامدهای منفی اینترنت در رابطه با آداب و اخلاق زندگی خانوادگی مورد بررسی قرار گرفته است. روش علمی پژوهش به صورت توصیفی تحلیلی بوده، و روش جمع آوری مطالب نیز به صورت کتابخانه ای و جستجو در پایگاه ها و منابع اطلاعات علمی اینترنتی بوده است. نتایج پژوهش نشان می دهد، که گسترش فضاهای مجازی اینترنتی مانند انواع دیگر تحولات و پیشرفت ها، پیامدها و آثار مثبت و منفی گوناگونی را در زمینه آداب و اخلاق زندگی خانوادگی کاربران این گونه فضاها ایجاد کرده است. از جمله پیامدهای مثبت فضای سایبری، آسان سازی و سرعت بخشی ارتباطات و تبادل اطلاعات است. از جمله پیامدهای منفی فضای سایبری از ابعاد گوناگون، می توان به آسیب های روانی و شخصیتی، آسیب های خانواده، و آسیب های اخلاقی و فرهنگی اشاره کرد. بنابراین، هدایت و نظارت والدین در کنار شناخت و آگاهی از آسیبهای پیش روی فضای مجازی، میتواند از بهترین راهکارها در جهت رفع آسیبهای فضای مجازی باشد.

واژگان کلیدی: آسیب شناسی، فضای مجازی، تعلیم و تربیت